

XBRL ontwikkelt in sluipgang

De toepassing van de open standaard voor het uitwisselen van bedrijfsinformatie XBRL rukt wereldwijd op. Met name vanuit overheden en toezichthouders wordt veel ondernomen om de voordelen van XBRL - een gemakkelijkere, snellere en goedkopere uitwisseling van informatie - mogelijk te maken. Een overzicht van de actuele ontwikkelingen.

TEKST NART WIELAARD | BEELD CORBIS

De Nederlandse overheid is wereldwijd een trendsetter op het gebied van XBRL (eXtensible Business Reporting Language), als gevolg van de activiteiten in het Nederlandse Taxonomieproject (NTP). Het terugdringen van de administratieve lasten was een van de belangrijkste motieven achter dit project, waarin onder meer de ministeries van Justitie en Financiën, de Raad voor de Jaarverslaggeving, het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Belastingdienst afspraken maken over een Nederlandse taxonomie voor financiële gegevens.

De administratieve lasten van bedrijven kunnen daarmee worden teruggedrongen, doordat informatie - zoals financiële jaarverslaggeving, belastingaangifte en statistische informatie - digitaal kan worden aangeleverd in XBRL-formaat. Het grote voordeel voor ondernemingen is dat gegevens nog maar één keer hoeven te worden vastgelegd.

SUPER SG

De Nederlandse overheid blijft zich er vierkant achter zetten. Roel Bekker - ook wel bekend als 'super SG' of, minder vleidend, 'de slager van Den Haag' - is verantwoordelijk voor het ambitieuze programma om de Rijksdienst te verbeteren. Hij toonde zich vorig jaar tijdens een internationaal XBRL-symposium in Eindhoven erg

De vijfhonderd grootste beursgenoteerde bedrijven in de VS moeten hun financiële gegevens in XBRL aanleveren.

enthousiast al had hij een halfjaar daarvoor nog nooit gehoord van XBRL. Over het NTP, destijds: "Het is een project met grote risico's, ik realiseer me dat goed en veel zal nog moeten worden uitgewerkt. Maar zoals we allen weten: grote kansen gaan nu eenmaal gepaard met grote risico's. (...) Het NTP raakt aan een aantal voor de vernieuwing van de overheid zeer belangrijke thema's: het leidt tot

een kleinere overheid, het leidt tot een betere overheid, een overheid die efficiënter werkt en minder administratieve lasten veroorzaakt."

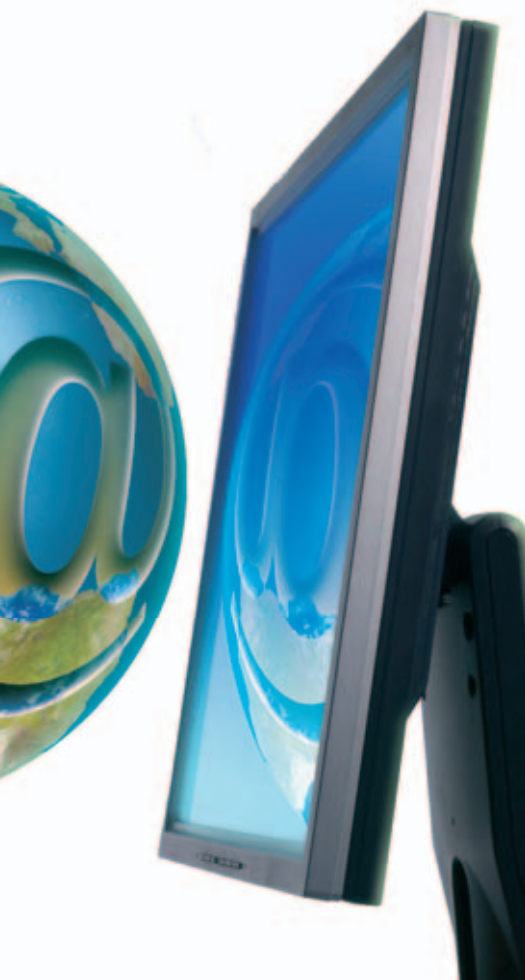
STEVIGER VERANKERD

Dat het geen lippendienst was om de aanwezigen te plezieren, bleek eind 2008: Van het totale budget dat Bekker ter

Belastingdienst

Ook de Belastingdienst toont zich keer op keer van haar ambitieuze kant op het XBRL-thema. Onderhuids wordt daar ook - samen met accountants en softwarehuizen - gewerkt aan de migratie van de huidige XML-auditfiles naar een XBRL-global ledger-variant. XBRL-global ledger (GL) is namelijk geschikt om het detailniveau (transactieniveau) uit een administratie vast te leggen en te transporteren. Dat biedt ongekende mogelijkheden en de grote belofte van toepassing door de fiscus is dat men bedrijven minder hoeft lastig te vallen met tal van informatieverzoeken. Overigens valt deze ontwikkeling niet onder het NTP-programma.

beschikking heeft voor zijn vernieuwingsprogramma (vijfhonderd miljoen euro) gaat 22,4 miljoen naar de verdere

XBRL vergt herbezinning op de manier waarop een accountant zekerheid geeft.

toepassing van XBRL als rapportagestandaard. Dat is een forse investering en toont de ambitie om XBRL structureel te gaan gebruiken; niet alleen voor jaarrekeningen, belastingaangiften en statistiekopgaven, maar ook - vanwege de generieke, brede toepasbaarheid van het concept - naar andere rapportagedomeinen zoals rapportages van zorg- en onderwijsinstellingen. Het project eindigt kortom niet, maar wordt juist steviger verankerd.

SEC: TOP 500

In het rijtje van ambitieuze XBRL-partijen mag ook de Amerikaanse toezichthouder SEC niet ontbreken. Deze maakte eind 2008 bekend dat de vijfhonderd grootste beursgenoteerde bedrijven voor boekjaren die eindigen na 15 juni 2009 hun financiële gegevens in XBRL moeten gaan aanleveren. Voor de overige ondernemingen zal de verplichting in de twee jaar daarna gefaseerd worden ingevoerd en ook beursgenoteerde beleggingsfondsen moeten vanaf 2011 gegevens in XBRL aanleveren.

Er is eigenlijk nauwelijks enige twijfel binnen de SEC over de veelbelovende toekomst van XBRL. Voorzitter Christopher Cox was in december 2008 heel duidelijk over een van de voordelen: *"In the same way that IFRS might someday soon make financial statements understandable to investors anywhere on earth, the 30 different spoken languages that will someday soon be embedded in XBRL data tags attached to public company financial statements could let any investor read an IFRS or U.S. GAAP financial statement from any country in his or her own native language."*

Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de SEC nog niet duidelijk is hoe de opvolger van Cox, Mary Shapiro, denkt over XBRL.

Ook in andere landen gaan de ontwikkelingen overigens vrij snel. In Azië is het gebruik van XBRL in diverse landen verplicht. In België rapporteert ruim negentig procent van de ondernemingen al in XBRL. Met dank overigens aan de Nationale Bank, die de software gratis aanbiedt en de prijs voor deponeren in XBRL verlaagde.

ACCOUNTANTSVERKLARING

XBRL zorgt voor een flinke verandering in hoe informatiestromen tussen organisaties lopen en dat vergt ook een herbezinning op de manier waarop een accountant zekerheid geeft bij deze informatiestromen. Een specifiek element daarbij is dat een XBRL-jaarrekeningdocument niet leesbaar is en dat er dus in accountantsjargon ook geen sprake kan zijn van een 'getrouw beeld'. Een verklaring over een getrouw beeld kan niet

GIBO pioniert

In de praktijk zijn er al tal van toepassingen waarbij informatie wordt aangeleverd in XBRL-formaat, al is er nog geen sprake van massale toepassing. Zo pionierde het accountantskantoor GIBO door in augustus 2008 als eerste kantoor aangiften omzetbelasting via XBRL te verzenden. Dit met de ambitie om binnen een halfjaar voortaan alle aangiften - jaarlijks meer dan honderdduizend - op die wijze af te handelen. En in een ander verband wordt er hard gewerkt aan een pilot om een verkorte winstaangifte door XBRL aan te leveren aan de Belastingdienst.

worden gegeven omdat de presentatie van de gegevens niet in een XBRL-document zelf wordt vastgelegd. Dat is maar een van de issues - denk ook aan het fenomeen elektronische handtekening door een accountant - ten aanzien van XBRL-assurance.

ACTIEVE ROL NIVRA

Het NIVRA heeft een actieve rol op dit gebied en organiseerde onder meer een rondetafelbijeenkomst om in kaart te brengen wat de verachtingen en randvoorwaarden zijn van verschaffers, gebruikers, regelgevers, toezichthouders en auditors over de noodzakelijke of gewenste zekerheid bij informatie in XBRL.

Toezichthouders zijn overigens niet per definitie toeschietelijk: Ze willen wel graag dat de informatie betrouwbaar is - vanuit het NIVRA is dat uiteraard ook het te verwachten standpunt - maar ze voelen zich niet geroepen om hiermee een nieuwe marktkans voor accountants te creëren.

Waar de discussie precies toe zal leiden? Dat zal waarschijnlijk dit jaar nog niet helemaal uitkristalliseren. NIVRA-voorzitter Jan Helderman opperde in het Financieel Dagblad (6 augustus 2008) in elk geval nieuwe methoden als *assurance by default*, waarbij een accountantsverklaring van kracht blijft tot de accountant haar intrekt. Die verklaring zou dan steunen op interne beheersingssystemen die vooraf worden getoetst. □

NOOT

Met medewerking van Marc van Hilvoorde.